

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра Економічного аналізу

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 071 Облік і оподаткування

за магістерською програмою професійного спрямування
Аналіз бізнес – процесів в системі управління
(назва магістерської програми)

на тему: «Обліково-аналітичне забезпечення та аудит грошових потоків підприємства (на прикладі ТОВ “Спеції-Одеса”)»

Виконавець:

студентка ОЕФ 64групи

Бондар В. Я.

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

Волчек Р. М.

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми В останні роки в системі фінансового управління підприємством все більше уваги приділяється питанням організації грошових потоків, які здійснюють суттєвий вплив на кінцеві результати його господарської діяльності. Разом з тим грошові потоки підприємства в усіх його формах та видах та, відповідно, сукупний грошовий потік безумовно виявляється найважливішим самостійним об'єктом обліку та аналізу. Це обумовлюється тим, що грошові потоки обслуговують господарську діяльність підприємства практично в усіх його аспектах. Візуально грошові потоки можна представити як систему «фінансового кровообігу» господарського організму підприємства. Збалансовані за часом грошові потоки підприємства є важливішим симптомом його «фінансового здоров'я», передумовою забезпечення стійкого росту і досягнення високих кінцевих результатів його господарської діяльності. Тому знання і практичне використання сучасних принципів, механізмів і методів ефективного управління грошовими потоками дозволяє забезпечити перехід підприємства до нових якостей економічного розвитку в ринкових умовах.

В кваліфікаційній роботі розглянуто основне коло питань, які дозволяють комплексно представити сутність процесів управління грошовими потоками підприємства в сучасних умовах і забезпечувати прийняття ефективних управлінських рішень.

Мета дослідження є узагальнення теоретико-методичних засад та формулювання практичних рекомендацій з обліку, аудиту та аналізу формування і використання грошових потоків підприємства.

Завдання дослідження:

- дослідити сутність поняття «грошовий потік» як об'єкта обліку, аудиту та аналізу;
- виокремити дискусійні питання в межах обліково-аналітичних аспектів дослідження грошових потоків;
- дослідити міжнародний досвід обліку оціночних зобов'язань, умовних зобов'язань та умовних активів підприємства;
- виявити особливості обліку складових грошових потоків на досліджуваному підприємстві;
- провести аналіз інтенсивності й ефективності використання грошових потоків досліджуваного підприємства;
- побудувати економіко-математичну модель ефективності управління грошовими потоками ТОВ «Спеції-Одеса» за допомогою кореляційно-регресійного аналізу;
- визначити напрямки удосконалення діючої системи обліку та внутрішнього аудиту складових грошових потоків ТОВ «Спеції-Одеса»;
- надати рекомендації, застосування яких дозволить поліпшити ефективність використання грошових потоків на ТОВ «Спеції-Одеса».

Об'єкт дослідження є процес обліково-аналітичного забезпечення управління ефективністю використання грошових потоків підприємства.

Предмет дослідження є сукупність теоретичних та методичних засад, пов'язаних із застосуванням обліково-аналітичного забезпечення управління ефективністю використання грошових потоків підприємства.

Методи дослідження У процесі дослідження застосовувались загальноекономічні підходи та функціональні системні принципи, зокрема елементи загальнонаукових методів пізнання (аналізу, синтезу, абстрагування) – для розкриття змісту та суті понять «грошових потоків». Спостереження та порівняння – для визначення стану обліку господарських операцій із складовими грошових потоків ТОВ «Спеції-Одеса», а саме, товарних запасів та розрахунків з дебіторами та кредиторами; метод експертних оцінок – для визначення показників оцінки ефективності грошових потоків підприємства; абстрактно-логічний метод і метод причинно-наслідкового зв'язку; аналіз коефіцієнтів – для формування критеріїв оцінювання ефективності виробничо-фінансової діяльності ТОВ «Спеції-Одеса»; регресійний аналіз – для побудови економіко-математичної моделі ефективності управління грошовими потоками ТОВ «Спеції-Одеса»; абстрактно-логічний метод – для формулювання рекомендацій, впровадження яких дозволить поліпшити ефективність господарювання на досліджуваному підприємстві.

Інформаційна база дослідження Стали наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених, законодавчі та нормативні документи України, Міжнародні стандарти фінансової звітності, Міжнародні стандарти аудиту. Використовувались також офіційні матеріали Державного комітету статистики України, бухгалтерська та статистична звітність, матеріали науково-практичних конференцій, спеціалізовані періодичні видання, навчальні посібники, ресурси мережі Інтернет.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (64 найменувань) та 17-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 153 сторінок. Основний зміст викладено на 8-139 сторінках. Робота містить 43 таблиці, 21 рисунок.

Публікації та апробація результатів дослідження. За результатом дослідження і темою кваліфікаційної роботи автором прийнято участь у 3-х науково-практичних конференціях та опубліковано одні тези та дві статті:

1. Бондар В.Я. Перспективи розвитку обліку, контролю та аналізу в контексті євроінтеграції / В. Я. Бондар // Гармонізація звіту про рух грошових коштів відповідно до міжнародних стандартів бухгалтерського обліку: матеріали V міжн. студентської наук.-практ. конф. 70-річчю обліково-економічного факультету (25 травня. 2017 р., Одеса) / МОН України; ОНЕУ. – Одеса: ОНЕУ, 2017. – 16-18 с.

2. Бондар В.Я. Методи прийняття стратегічних управлінських рішень: Збірник науково-практичних статей обліково-економічного факультету затверджено на кафедрі економічного аналізу ОНЕУ. СЕКЦІЯ: СТРАТЕГІЧНИЙ АНАЛІЗ Протокол № 7 від 15 грудня 2017 р. – 189-195 с.

3. Бондар В.Я. Управлінський аналіз грошових потоків при формуванні стратегії підприємства: Збірник науково-практичних статей обліково-економічного факультету затверджено на кафедрі економічного аналізу ОНЕУ. СЕКЦІЯ: УПРАВЛІНСЬКИЙ АНАЛІЗ Протокол № 7 від 15 грудня 2017 р. – 200-205 с.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі *«Теоретичні аспекти визначення грошових потоків підприємства як економічної категорії»* розглянуто сутність грошових потоків як економічної категорії, класифікація грошових потоків та дискусійні питання обліку складових що формують грошові потоки підприємства.

У другому розділі *«Теоретико-методологічні засади та діюча практика обліку та аудиту складових грошових потоків ТОВ «Спеції-Одеса»»* проаналізовано галузеві аспекти синтетичного та аналітичного обліку й документального оформлення операцій з товарними запасами на ТОВ «Спеції-Одеса», особливості організації обліку розрахунків з дебіторами та кредиторами на досліджуваному підприємстві. Розглянута методика проведення аудиту товарних запасів та розрахункових операцій на ТОВ «Спеції-Одеса». Запропоновано напрямки вдосконалення діючої системи обліку та внутрішнього аудиту товарних запасів та розрахунків з дебіторами й кредиторами на досліджуваному підприємстві.

На нашу думку, розробка методики і рекомендацій щодо проведення аудиту товарних запасів з точки зору системи управління, повинна враховувати такі положення: як будь-яка складна система, організація сфери продажу, повинна мати незалежні внутрішні зворотні зв'язки, що відслідковують ефективність функціонування системи; взаємовідносини в середині обліково-інформаційній моделі повинні бути більш мобільними і оперативними.

На нашу думку, для вдосконалення системи обліку заборгованості можна надати такі рекомендації для ТОВ «Спеції-Одеса»: внести зміни в П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість», які б розмежували поняття довгострокової та короткострокової дебіторської заборгованості; водночас зазначимо, що поточна дебіторська заборгованість є оборотним активом, а довгострокова — необоротним, і вони обліковуються на різних рахунках; доцільно було б здійснювати оцінку дебіторської заборгованості за допомогою міжнародних стандартів.

У третьому розділі *«Економічний аналіз як інструмент підвищення ефективності використання грошових потоків ТОВ «Спеції-Одеса»»* проведено аналіз динаміки та збалансованості грошових потоків на ТОВ «Спеції-Одеса» а також аналіз інтенсивності й ефективності використання грошових потоків. Та надано рекомендації, щодо проведення комплексного фінансового аналізу кредиторської заборгованості та дебіторської, адже управління нею потребує зваженого наукового підходу.

У першу чергу було проведено горизонтальний аналіз грошових потоків: вивчено динаміку обсягу формування додатного, від'ємного і чистого грошового потоку підприємства в розрізі окремих джерел, розраховано темпи їхнього зростання і приросту, визначено тенденцію зміни їхнього обсягу.

Після виявлення найбільш узагальнюючих тенденцій зміни обсягів чистих грошових потоків ТОВ «Спеції-Одеса» та їхніх активів проведено аналіз чинників, що впливають на зміну грошового обороту на підприємстві для цього першочерговим є проведення аналізу складу і структури майна підприємства.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1) На ТОВ «Спеції-Одеса» відсутній Наказ про облікову політику, що порушує діюче законодавство України, зокрема Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», згідно ст. 5 якого, підприємство повинно самостійно визначати за погодженням з власником відповідно до установчих документів облікову політику.

2) Розглянувши робочий документ «перевірка інвентаризації опису запасів на ТОВ «Спеції-Одеса»», можна стверджувати про те, що данні бухгалтерського обліку та фактична наявність за даними аудиту не співпадає за такою сировиною, як перець духмянний та куркума мелена. Відхилення складають 1872 грн. та 88,4грн. відповідно.

3) На ТОВ «Спеції-Одеса» не створюється резерв сумнівних боргів, тобто не забезпечується достовірне відображення дебіторської заборгованості у фінансових звітах.

4) Нами було виявлено, що на ТОВ «Спеції-Одеса» відсутній підрозділ (відділ) внутрішнього контролю, до обов'язків якого входило б здійснення поточного контролю за діяльністю підприємства. Хоча на підприємстві постійно проводиться інвентаризація активів.

5) Було встановлено, що у бухгалтерії ТОВ «Спеції-Одеса» за аналізований період невірно було віднесено інші витрати на збут до складу собівартості реалізованих товарів. Даний факт можна побачити з оборотно-сальдовою відомістю за рахунком 90. У результаті цього фінансовий результат викривлено не було, але відбулося заниження показника витрат на збут та завищення собівартості реалізації продукції.

6) За всю діяльність підприємства не проводилася аудиторська перевірка. Це ставить під сумнів факт достовірності даних бухгалтерського обліку та звітності.

З метою усунення виявлених недоліків, вдосконалення системи обліку та контролю діяльності ТОВ «Спеції-Одеса» необхідно впровадити такі заходи:

1) Сформулювати та затвердити Наказ про облікову політику, в якому, окрім іншого, передбачити основні методичні, організаційні та контрольні положення щодо обліку. У наказі необхідно: по-перше, врахувати організаційно-правову форму підприємства, галузеві особливості економічної діяльності, обсяги діяльності підприємства; по-друге, передбачити принципи, методи і процедури, які використовуються підприємством для ведення бухгалтерського обліку витрат, доходів та фінансових результатів, що затверджені Методичними рекомендаціями щодо облікової політики підприємства № 635 від 27.06.2013 року.

2) Створити на ТОВ «Спеції-Одеса» резерв сумнівних боргів з метою зниження ризику непогашення дебіторської заборгованості підприємства, використовуючи запропоновані у П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» методи, наприклад, виходячи з платоспроможності окремих дебіторів та коефіцієнта сумнівності. При цьому, в обліку буде зроблено запис: Дебет 944 Кредит 38.

3) Створити службу внутрішнього контролю, яка буде забезпечувати достовірність ведення обліку та складення звітності.

4) Для виправлення помилки щодо невірної віднесення інших витрат на збут до складу собівартості реалізованих товарів, пропонуємо зробити корегуючі записи:

Д 902 К 204 – 355,20 грн. (сторно)

Д 93 К 204 – 355,20 грн.

З метою уникнення у майбутньому помилок з віднесення витрат до собівартості реалізації, адміністративних, збутових чи інших операційних витрат, рекомендуємо керівництву досліджуваного підприємства:

– посилити ретельний контроль за формуванням собівартості реалізованих товарів та інших витрат.

5) Для ефективного управління кредиторською заборгованістю необхідно: стежити за співвідношенням сум дебіторської та кредиторської заборгованості; контролювати стан розрахунків за простроченою заборгованістю, своєчасно виявляти неприпустимі суми кредиторської заборгованості та приймати ефективні управлінські рішення щодо її усунення.

Отже, вважаємо, що при безпосередньому впровадженні у діяльність бухгалтерської служби ТОВ «Спеції-Одеса» вище названих заходів, зросте рівень ефективності діючої системи обліку, аналізу та внутрішнього аудиту діяльності, що у майбутньому позитивно вплине на усю систему управління даним підприємством.

З цією метою нами запропоновано такі заходи: пошук надійних постачальників та робота з ними на вигідних умовах; удосконалення структури товарів, що реалізуються; вдосконалення організації торгівлі та праці; постійний контроль за витратами підприємства; підвищення ефективності внутрішнього управління витратами на підставі своєчасного та якісно проведеного аналізу.

Серед актуальних для ТОВ «Спеції-Одеса» заходів щодо зменшення збитковості продажів є зниження транспортних витрат за рахунок розвитку централізованого постачання товарних запасів, тобто виходити на «крупних» оптовиків. Відмова від оренди окремих зайвих складських приміщень.

Грунтуючись на макроекономічних тенденціях зміни ринку спецій в Україні, зазначимо, що для підприємства необхідна диверсифікація товарного асортименту: бажано відмовитися від спецій, що коштують дорого й завезені з дальнього зарубіжжя (Індія, Пакистан, Іран) та переорієнтуватися на спеції середньо цінового сегменту (Турція, Узбекистан), а також збільшити частку сушених овочевих спецій вітчизняного виробництва та трав'яних чаїв й цикорію, що виробляється в Україні.

– залучення нових клієнтів: робота над рекламою, встановлення чіткої роботи з банком;

– збільшення асортименту (крім спецій, компанія розширила асортимент у 2017 р. та просуває свої приправи на ринок);

– впровадження нових технологій пакування товару.

Упровадження сформульованих рекомендацій дозволить поліпшити ефективність господарювання діяльності ТОВ «Спеції-Одеса».

АНОТАЦІЯ

Бондар Вікторія Янівна

«Обліково-аналітичне забезпечення та аудит грошових потоків підприємства (на прикладі ТОВ «Спеції-Одеса»)»

кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності «Облік та оподаткування» за магістерською програмою
«Аналіз бізнес – процесів в системі управління»,
Одеський національний економічний університет
м. Одеса, 2018 рік

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів.

Об'єктом дослідження є процес обліково-аналітичного забезпечення управління ефективністю використання грошових потоків підприємства.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти дослідження грошових потоків, їх значення та функції, які вони виконують в торговому процесі підприємств оптової торгівлі.

Досліджено організацію й методику бухгалтерського обліку та аудиту складових грошових потоків на прикладі ТОВ «Спеції-Одеса». Проаналізовано платіжні можливості товариства й побудовано регресійну модель, що відображає вплив чинників на коефіцієнт достатності чистого грошового потоку.

Запропоновано: серед актуальних для ТОВ «Спеції-Одеса» заходів щодо зменшення збитковості продажів є зниження транспортних витрат за рахунок розвитку централізованого постачання товарних запасів, тобто необхідно виходити на «крупних» оптовиків. Також рекомендовано відмовитись від оренди окремих зайвих складських приміщень.

Ключові слова: грошові потоки, класифікація, облік, аудит, аналіз, оптова і роздрібна торгівля, запаси, дебіторська заборгованість, кредиторська заборгованість.

ANNOTATION

Bondar Viktoriya Yanivna

" Accounting and analytical support and audit of cash flows of the enterprise (for example, LLS "Spetsye-Odesa")"

Qualifying work on obtaining a master's degree in the specialty
« Analysis of business processes in the management system »
Odesa national economic university
Odesa, 2018

Final work consists of 3 divisions.

The object of research is the process of accounting and analytical support for managing the efficiency of the use of cash flows of the enterprise.

The paper deals with theoretical aspects of the study of cash flows, their significance and the functions they perform in the trading process of wholesalers.

The organization and methodology of accounting and audit of components of cash flows on the example of LLS "Spetsye-Odesa" are investigated. The payment possibilities of the society are analyzed and a regression model is constructed, which reflects the influence of factors on the sufficiency ratio of the net cash flow.

Proposed: Among the measures that are actual for "Spetsye-Odesa" LLS to reduce the loss-making nature of sales, there is a reduction in transport costs due to the development of a centralized supply of commodity stocks, that is, it is necessary to go for "large" wholesalers. It is also recommended to refuse to rent some extra storage facilities.

Keywords: cash flows, classification, wholesale and retail trade, wholesale trade, accounts receivable, payables.